

4 Серпня, 2024

# Чому ми не здійснили контакт з інопланетянами

[Олександр Бурлака](#)

Деякі люди стверджують, що інопланетяни колись відвідували нашу планету, а потім кудись зникли. Щоправда, твердих доказів усього цього немає. Але питання, чому контакт з інопланетянами досі не відбувся, якщо вони мають можливість літати між зорями, справді цікаве. Проте розберімося з усім по черзі.



Чому ми досі не встановили контакт з інопланетянами

## Інопланетяни та ми

Наші читачі постійно запитують щодо Всесвіту та нашого місця в ньому. Одне з них звучить так:

**Чому й досі не відбувся контакт із позаземною цивілізацією, якщо є припущення, що інопланетяни вже багато разів бували на нашій планеті?**

*Віталій*

Насправді це запитання складається з двох окремих частин. Перша — чи є підстави вважати, що інопланетяни бували на Землі в минулому. Друга — чому ми не можемо вступити з ними в контакт.



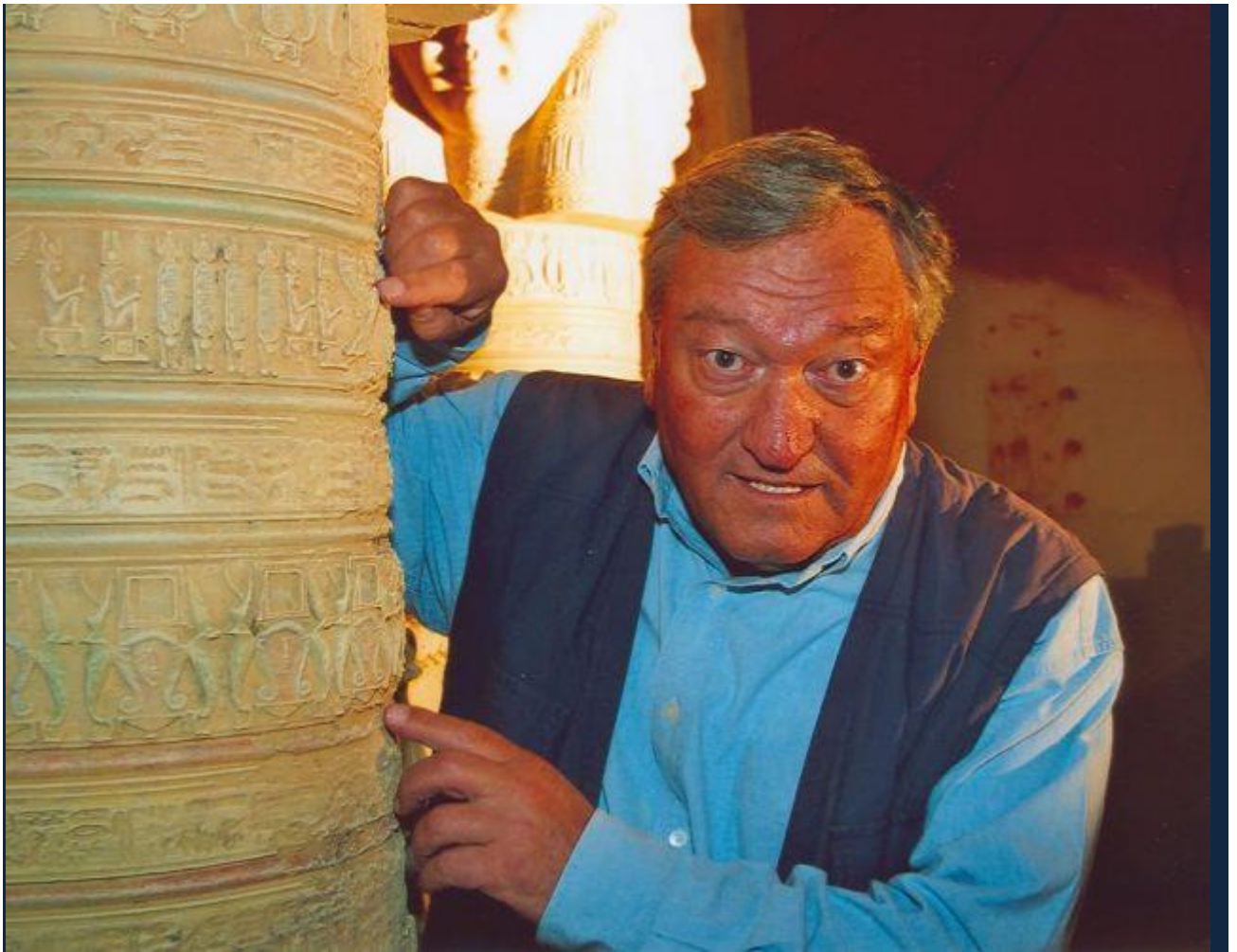
Деся ж мають ховатися інопланетяни. Джерело: [images.ctfassets.net](https://images.ctfassets.net)

## Міфи про палеоконтакт

Уся сукупність велетенської кількості ідей, що в минулому Землю могли відвідувати інопланетяни, називається гіпотезою палеоконтакту. Виникла вона на межі XIX–XX століть у середовищі письменників, а широковідомою стала завдяки роботам різноманітних псевдовчених у середині — другій половині XX століття.

Особливо сильний вплив на розповсюдження історій про те, що в минулому люди контактували з представниками позаземних цивілізацій, мали Еріх фон Денікен та Захарія Сітчін. Перший взагалі заклав традиції подібних розповідей. Другий — створив концепцію ануннаків. Хто це такі, можна дізнатися в окремій [статті](#).

Обидва вони, рівно як і всі їхні послідовники, не були науковцями, зате майстерно маніпулювали інформацією так, що у людей, незнайомих із фактами, про які вони писали, склалося враження, що є великий масив доказів того, що Землю справді відвідували інопланетяни, хоча вчені точно знають, що це не так.



Еріх фон Денікен розповідає, як усе було  
Для того, аби показати, що собою являють докази прибічників теорії палеоконтакту, треба розбити їх на групи та проаналізувати кожен окремо.

Перше, що наводять послідовники Денікена як аргументи — міфи різних народів. При цьому важливо зазначити, що жоден із них сам в експедиції не їздив і рідко хто писемні джерела, на які посилається, читав в оригіналі. Тобто таких, які не були б відомі вченим, серед них немає.

І серйозні вчені, читаючи їх, жодних явних доказів контактів з інопланетянами не побачили.

Майже всі докази палеоконтакту цієї категорії базуються на дуже вільній інтерпретації цих міфів авторами книг про стародавніх прибульців. Прикладом тут може бути ацтекська легенда про Кетцалькоатля, який був чи то птахом, чи то змієм і при цьому навчав людей ремесел, з якої прихильники конспірології вивели твердження, що цей персонаж — інопланетянин. Хоча з тим самим успіхом так можна назвати й давньогрецького Прометея. Простіше кажучи, Денікен із компанією просто виловив у старих казках щось схоже на наукову фантастику.



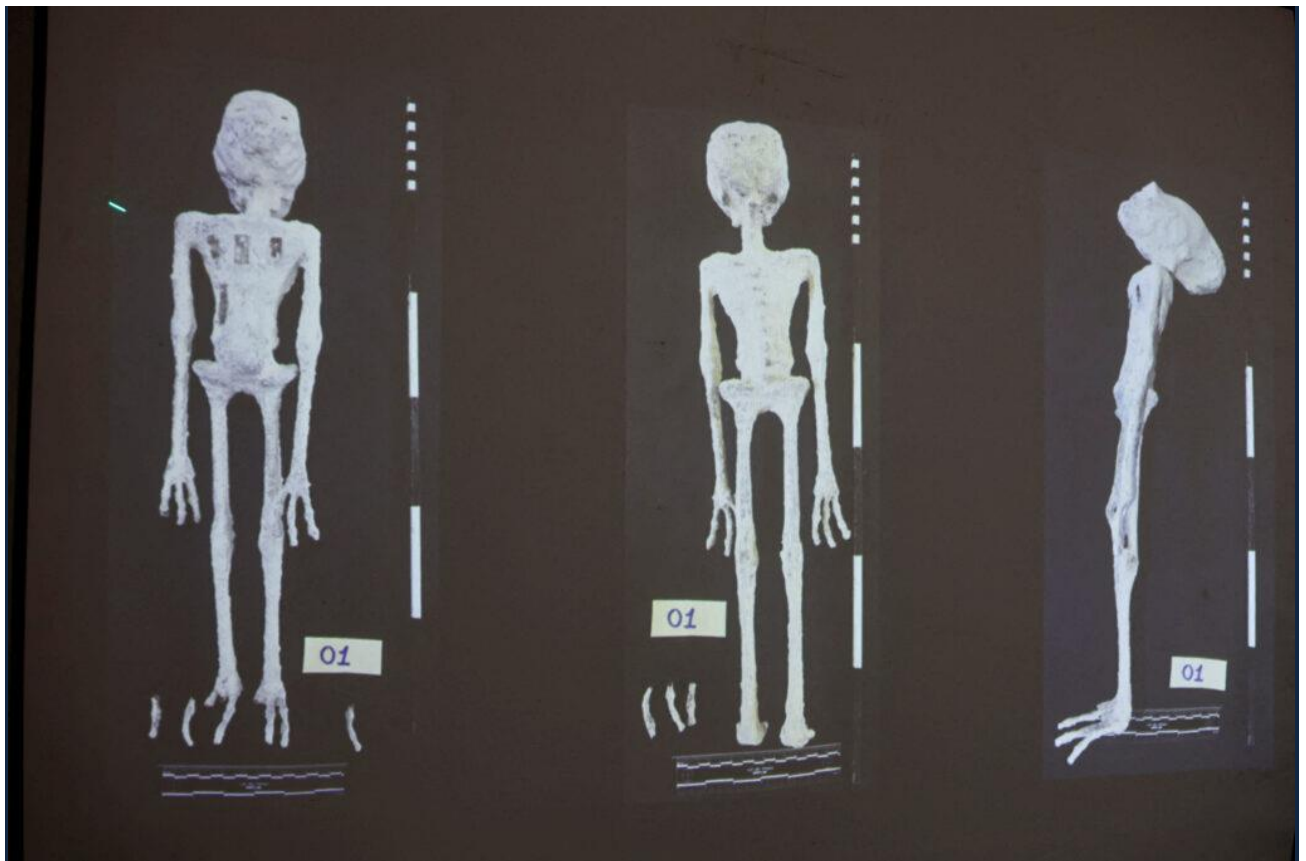


Міфологія догонів, як її зображують у популярній літературі.  
Джерело: [www.countere.com](http://www.countere.com)

Окремо треба згадати хіба що розрекламовану міфологію догонів. Нібито у цього західноафриканського народу є історія про те, як їхні предки прибули на Землю з Сиріуса. Ці відомості були записані у 1930-ті роки, а вже 1956-го нова експедиція спростувала ці «факти», бо виявилося, що таких легенд там немає. А самі відомості від нібито космічних мандрівників містять застарілі астрономічні дані, які натякають, що їх могли озвучити астрономи, що працювали у західній Африці наприкінці XIX століття.

## Матеріальні артефакти

Друга група аргументів — різноманітні рештки інопланетян чи їхні зображення та артефакти. Абсолютно всі тіла інопланетян, до яких таки дісталися вчені, виявилися підробками. У кращому випадку це майстерно зроблені «ляльки», зшиті з частин земних організмів. Те саме стосується й усіх високотехнологічних артефактів типу кришталевих черепів — усі їх виготовили з кінця XIX століття і по сьогодні. Також підробкою є широковідомі камені Іки, на яких нібито зображена стародавня земна цивілізація, що вміла літати в космос.

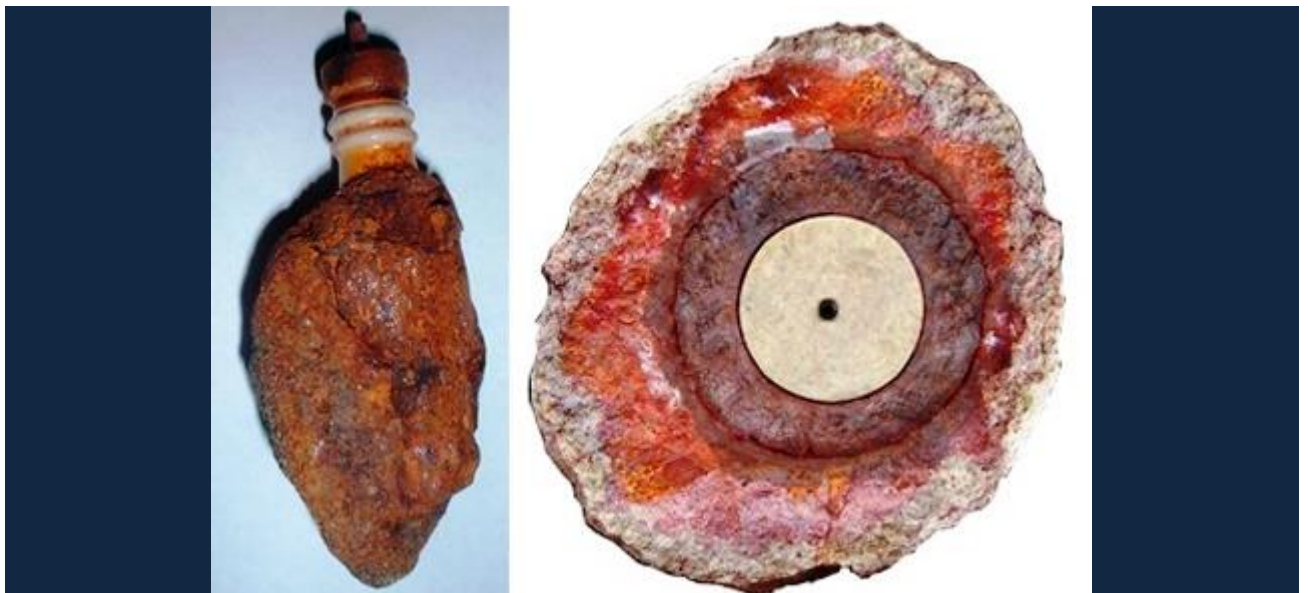


Мумії інопланетян. Джерело: [www.reuters.com](http://www.reuters.com)

Окрема категорія — різні дивні витвори мистецтва типу золотого літачка з Південної Америки чи японських статуєток догу, в яких дехто бачить інопланетянина у скафандрі. З ними така історія, що подібних витворів мистецтва багато, і лише частина з них викликає підозри, що тут можуть бути замішані прибульці. Тому золотий літак майже напевно — пташка або рибка, а «інопланетянин» у скафандрі, як і багато інших догу, — лише символ родючості.

Наступна група артефактів — різноманітні нібито інопланетні пристрої, які дійшли до нас із минулого. Але насправді продуктом високих технологій з них можна назвати хіба що свічу запалювання, знайдену в камені в Каліфорнії. Вона, до речі, виявилася аналогічною тим, що виготовлялися у 1920-ті роки, а фокус був у надзвичайно швидкому окисненні, яке вмурувало її в камінь.

Більшість же «доказів існування провідних технологій» — це насправді досить примітивні предмети з трохи незвичними властивостями. Свідчення їхньої «інопланетності» полягають в тому, що шукачі ануннаків або просто не знають, наскільки майстерними могли бути люди у давні часи, або просто, знову ж, занадто вільно інтерпретують їхню суть.



Артефакт із Косо — свіча запалювання у камені. Джерело: Вікіпедія  
Окремо від усього вищеописаного треба згадати піраміди, Стоунхендж, Трилітон Баальбека та інші мегалітичні споруди. Насправді їхня масивність є свідченням скоріше примітивності будівельних технологій, ніж їхньої просунутості. Але прихильники теорії палеоконтакту про це не знають.

Отже, насправді немає жодних неспростовних доказів того, що інопланетяни бували на Землі в минулому. Ми не можемо виключати, що прибульці відвідували нас, проте однозначних доказів цього не залишилося. Наука такими теоріями не займається.

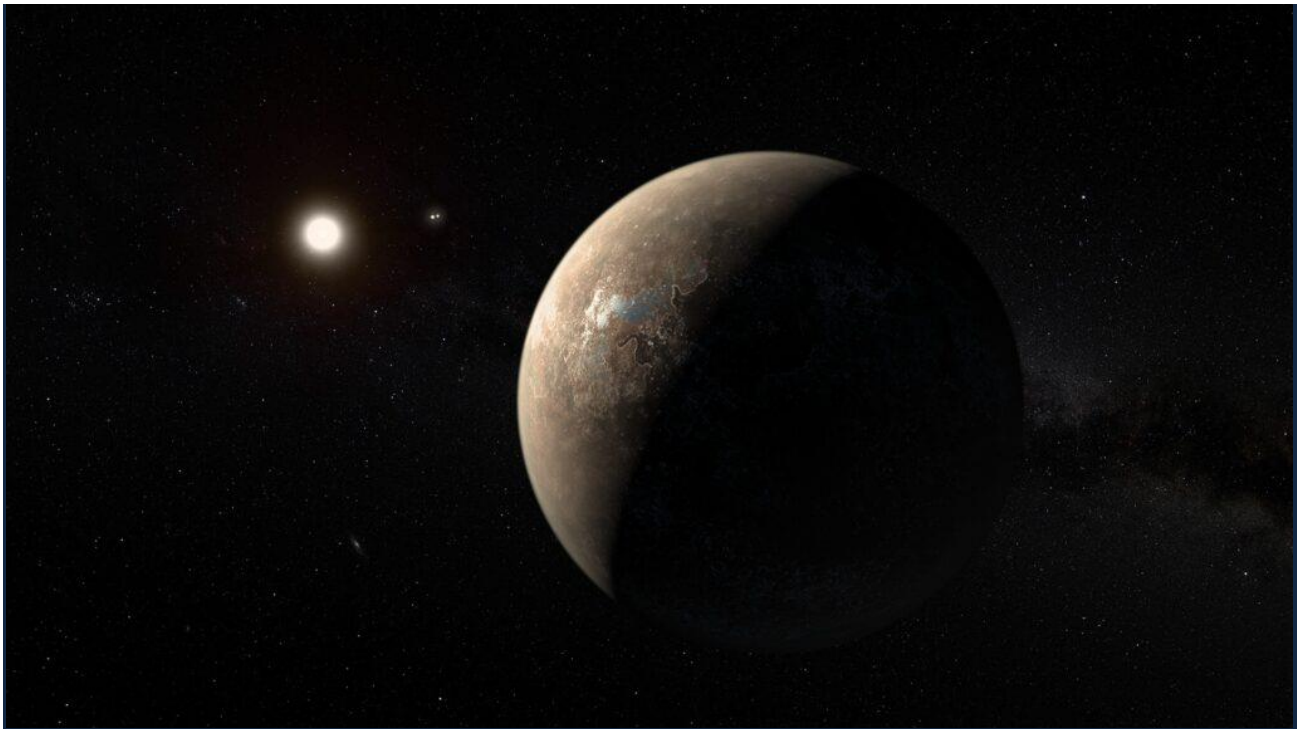
## Парадокс Фермі

Однак все ж, яка ж друга частина відповіді на запитання? Чому ми не можемо вступити з інопланетянами в контакт зараз? Це питання має назву «парадокс Фермі» й відповідей на нього, які могли б видатися правдоподібними, є десятки. Ми насправді досі занадто мало знаємо про Всесвіт, аби сильно звужити діапазон можливих пояснень.

Дослідження екзопланет за останні пару десятиліть дозволили відкинути такі пояснення, як «планет за межами Сонячної системи не існує» та «землеподібних планет не існує». Проте першим можливим поясненням відсутності контакту з інопланетянами є те, що їх просто немає.

Досі лишається можливим, що розумне життя ніде, крім Землі, не виникло, або всі його паростки загинули ще до того, як навчилися літати між зір.





Проксима Центавра b — землеподібна екзопланета лише за 4 св. роки від нас. Джерело: Вікіпедія

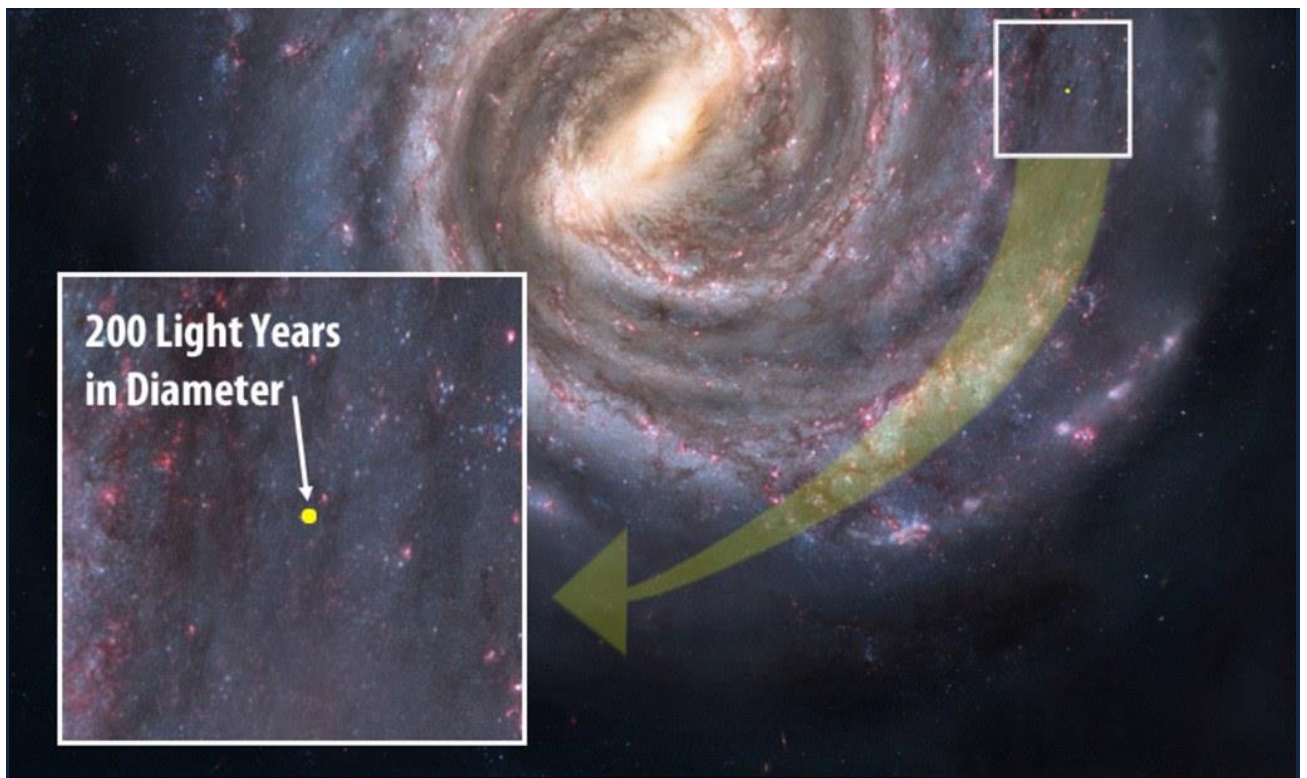
Проте навіть якщо розумне життя десь і існує за межами Землі, це зовсім не означає, що воно може вільно подорожувати між зорями. Швидкість світла є максимально досяжною для будь-якого об'єкта у Всесвіті. І навіть якщо рухатися з нею, подорож з одного кінця нашої галактики до іншого триватиме десятки тисяч років. Звичайно, що це сильно знижує можливість відвідування Землі інопланетянами.

Що стосується чисельних способів обійти обмеження швидкості світла, які заведено називати надсвітловим рухом, то фізики досі не можуть відповісти на питання, чи є хоча б один із них реальним і чи можливо реалізувати їх.

Радіосигнали, які ми регулярно надсилаємо в космос і намагаємося почути їх звідти, добре працюють на відстані кількох десятків світлових років. Далі вони стають занадто слабкими й для їхнього вловлення необхідні дедалі більші радіоантени. Тож надійним цей спосіб теж не назвеш.

## Навіть якщо вони можуть прилетіти

Але у межах питання про можливий контакт найцікавішими видаються ті пояснення, які описують ситуацію, коли інопланетяни не тільки існують, а й здатні прилетіти до нас у якісь розумні строки, принаймні за кілька десятиліть земного часу. Що тоді може змусити їх не розкривати нам своєї присутності?



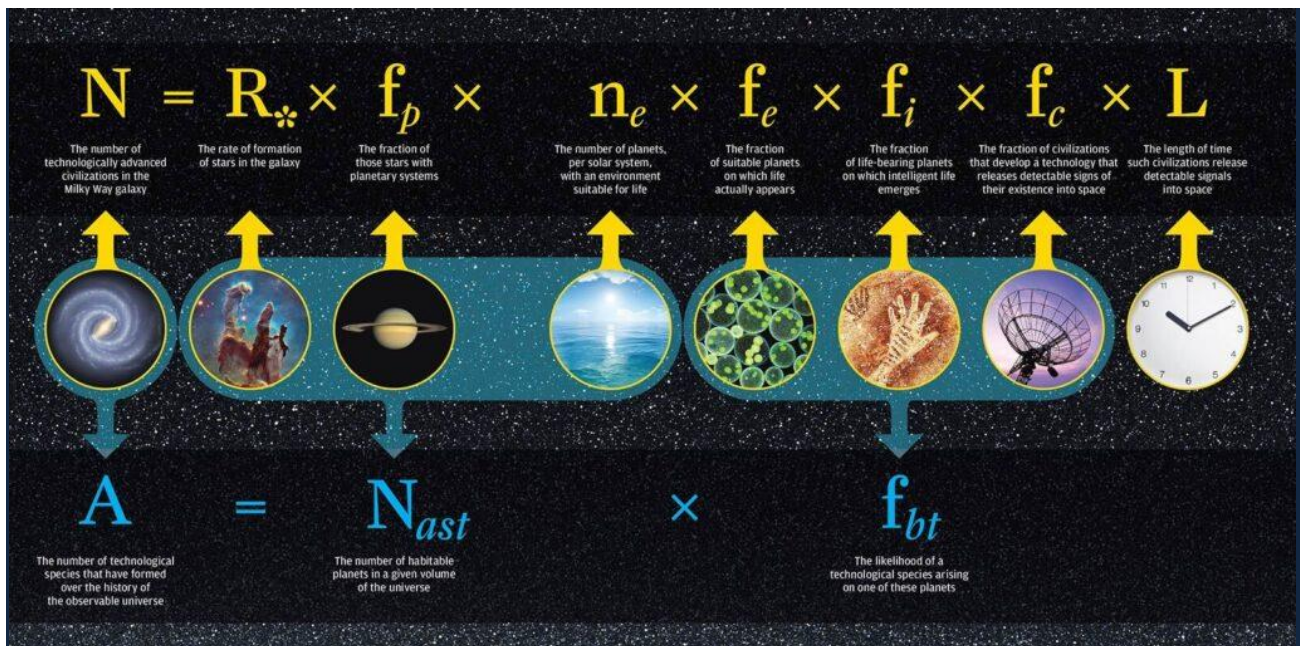
Наскільки далеко у масштабах галактики розлетілися наші радіосигнали. Джерело: [www.dailymail.co.uk](http://www.dailymail.co.uk)

Для відповіді на це запитання треба усвідомити один важливий факт. Земна писемна історія становить близько 6 тис. років. Історія виду Homo Sapiens — близько 200 тис. років. А цивілізації на інших планетах Чумацького Шляху могли виникнути десятки й сотні мільйонів років тому.

У рівнянні Дрейка, яке дуже приблизно підраховує кількість цивілізацій в нашій галактиці, останнім коефіцієнтом є середня тривалість існування цивілізації. Не тільки всі оцінки, а й сам факт присутності там цієї величини насправді нізвідки не впливає.

На основі доступної для аналізу частини нашого власного минулого ми просто не можемо передбачити, на що може бути схожа цивілізація після 100 тис. чи мільйона років існування. Зазвичай вважається, що у цивілізації має бути граничний час існування, але основою для такого твердження може бути лише наш власний обмежений досвід, який вказує на те, що все має свій кінець.





Рівняння Дрейка. Джерело: NASA

Проте для розумного життя це може бути не так. Тож цілком можливо, що інопланетяни не просто знають про наше існування, а спостерігали за людьми ще від часів виникнення нашого виду. І при цьому вони можуть бути достатньо розумними, аби не видавати власної присутності, розкидаючись зразками своєї технології.

А може статися і так, що ми їм просто недостатньо цікаві, щоб взаємодіяти якимось сильніше, ніж огляд з орбіти раз на кілька століть. Зрештою, ми можемо виявитися однією із сотень планетарних цивілізацій, яка надрозумному космічному виду просто нічого не може дати, крім додаткової мороки.

У будь-якому разі, якщо інопланетяни не тільки старші, але й розумніші за нас, то варто довіритися їхньому рішення. Можливо, справді варто почекати якийсь час, що видається нам величезним, але насправді є не таким вже і великим у порівнянні з нашою власною майбутньою історією.

Адже насправді питання про інопланетян — це питання про те, яким ми бачимо наше власне майбутнє.